

บทคัดย่อ

ชื่อภาคนิพนธ์ : การประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี
 ชื่อผู้เขียน : นายทรงศักดิ์ กลิ่นรัตน์
 ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
 ปีการศึกษา : 2544

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีภายหลังจากที่ได้มีการปรับโครงสร้างองค์กร การปรับปรุงบทบาทและลักษณะงานในหน่วยงานแล้ว 2) เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีภายหลังจากที่ได้มีการปรับโครงสร้างองค์กร การปรับปรุงบทบาทและลักษณะงานในหน่วยงานแล้ว 3) เพื่อประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมในการนำนโยบายและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติของกรมทรัพยากรธรณี กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ บุคลากรในกรมทรัพยากรธรณี แยกเป็นระดับต่าง ๆ คือ ผู้บริหารระดับสูงและระดับกลาง จำนวน 4 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ ส่วนผู้บริหารระดับต้น และ ผู้ปฏิบัติ จำนวน 72 คน โดยใช้แบบสอบถามเมื่อได้ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแล้วนำมาทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีแนวทางประเมินผล 2 แบบ คือ การประเมินผลเชิงปริมาณ และการประเมินผลเชิงเนื้อหา รวมถึงการใช้เทคนิค Balanced Scorecard

ผลการศึกษา พบว่า

1. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ที่พิจารณาการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานในช่วงปีงบประมาณ (2538 – 2543) อยู่ในระดับสูง การบรรลุเป้าหมายผู้ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยสรุปประสิทธิผลการดำเนินการของกรมทรัพยากรธรณีโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณี ที่พิจารณาโดยผู้ปฏิบัติงานภายใต้แผนปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม แผนปรับโครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรม แผนแม่บทอุตสาหกรรมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ มีความสอดคล้องกับกิจกรรมและแผนน้อยจึงไม่ได้ประเมินประสิทธิภาพภายใต้แผน แต่ด้านการบริหารบุคคลมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยสรุปประสิทธิภาพการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีอยู่ในระดับค่อนข้างสูง
3. การแปลงแผนสู่การปฏิบัติของกรมทรัพยากรธรณี มีความสอดคล้องและเหมาะสมอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับระดับความสอดคล้องและเหมาะสมของแผนต่อการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติให้ความสำคัญกับแผนปรับโครงสร้างกระทรวงอุตสาหกรรม แผนแม่บทอุตสาหกรรม แผน

ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม และลักษณะวางแผนการดำเนินงานอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่มีการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีลักษณะสอดคล้องกัน

จากการพิจารณาการดำเนินงานด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ให้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาทรัพยากรธรณี ในการเร่งสำรวจแหล่งสำรองทรัพยากรธรณี เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลศักยภาพของทรัพยากรธรณีทั้งบริเวณ ปริมาณ และคุณภาพ อันจะช่วยให้สามารถวางแผนการพัฒนาอุตสาหกรรมแต่ละชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรกำหนดให้มีการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกรมทรัพยากรธรณีทั้งระบบ ทั้งด้านแร่ ปิโตรเลียม ด้านธรณีวิทยา และด้านน้ำบาดาล รวมทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน

3. ควรจัดระบบองค์กรของกรมทรัพยากรธรณีให้มีสภาพคล่องตัวในการดำเนินงานครอบคลุมบทบาท ภารกิจ ที่ปรับเปลี่ยนไป เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4. จัดฝึกอบรมและส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านบริหารจัดการที่ทันสมัย ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และเพิ่มทักษะในงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานของกรมทรัพยากรธรณีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

5. ควรกำหนดแนวทางในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อลดความขัดแย้งในการบริหารจัดการและการพัฒนาทรัพยากรธรณี

6. ควรปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ บทบาท ภารกิจ และนโยบายเพื่อสนับสนุนให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างความมั่นใจให้กับภาคเอกชนในการลงทุน เอื้ออำนวยและสนับสนุนในลักษณะ : Partnering

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. ควรกำหนดให้หน่วยงานที่เสนอโครงการสำรวจแหล่งสำรองทรัพยากรธรณีเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของนโยบายเร่งด่วน ควรเร่งรัดจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อรองรับกลยุทธ์ดังกล่าว

2. ควรกำหนดโครงการเพื่อจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศระยะ 5 ปี (พ.ศ.2546 - 2550) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทรัพยากรธรณี

3. กำหนดโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการให้เหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่ปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทิศทางการดำเนินงานในอนาคตของกรมทรัพยากรธรณีบรรลุตามเป้าหมาย

4. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ โดยให้มีความทันสมัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงของโลก จัดทำแผนการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติ

5. ปรับบทบาทของกรมทรัพยากรธรณี กล่าวคือ ควรกำหนดเป็นนโยบายและจัดทำแผนในการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรส่วนท้องถิ่นรวมทั้งชุมชนระดับหมู่บ้านด้วย

6. จัดทำแผนกลยุทธ์ในการแก้ไขปรับปรุง ระเบียบ ข้อบังคับที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานให้มีความทันสมัยกับบทบาทภารกิจใหม่

The study on Evaluation of Performance of Mineral Resources Department had purposes 1) to evaluate efficiency of the performance of Mineral Resources Department after the organization's restructuring and improvement of roles and work's characteristics 2) to evaluate effectiveness the performance of Mineral Resources Department after the organization's restructuring and improvement of roles and work's characteristics 3) consistency and appropriation of the policy implementation and interpretation of Mineral Resources Department. Sampling population of the study was the department's personnel which were categorized in to levels; interview was used to gather information from 4 highland medium executives while questionnaire was for 72 primary level personnel and operators. The information obtained was processed and analyzed and there were two types of the evaluation ; qualitative evaluation and content evaluation which included Balanced Scorecard Technique.

The study found as follows;

1. Efficiency of the performance of Mineral Resources Department that considered the achievement of goals of the department's performance during the budget year of 1995-2000 was at high level. Achievement of goals of the operators was at medium level. In conclusion, efficiency of the performance of Mineral Resources Department in overall was at rather high level.

2. Effectiveness of the performance of Mineral Resources Department as viewed by the operators under Industrial Restructuring Plan, Industry Ministry's Restructuring Plan, Master Plan of Industry was at rather low level and had little

(7)

consistency with activities and plans. But effectiveness of personnel administration was rather high. In conclusion, effectiveness of the performance of Mineral Resources Department was at rather high level.

3. Policy Interpretation of the performance of Mineral Resources Department was consistent and appropriate at rather low level. On level of consistency and appropriation of the plans toward the operators' operation and provision of importance to Industry Ministry's Restructuring Plan, Master Plan of Industry, Industrial Restructuring Plan and characteristics of planning of the operation was at rather low level, but the interpretation of the policy into practice was appropriate and consistent.

Recommendations were as follows;

Policy recommendations

1. There should have guidelines for development of the mineral resources to expedite surveys on mineral resources to know information of potentiality of the mineral resources in terms of areas, quantity and quality. These would assist effective planning of each industrial development plans.
2. Master Plan of Information Technology should cover the whole system of the information technology of the mineral resources such as mineral, petroleum, geology and ground water as well as other economic data concerned.
3. There should be organization of Mineral Resources Department to be more flexible to cover changing roles and missions and for quick and effective implementation.
4. There should have training for personnel and to promote the personnel to have knowledge and abilities in information technology, sophisticated management and administration, to have continuous learning and skill practice to increase their effectiveness. These should help performance of Mineral Resources to be more effective and efficient.
5. There should have guidelines on coordination with other agencies concerned both in the government and private sectors to reduce conflicts in management, administration and development of the mineral resources.

(8)

6. There should have review of rules and regulations so that they were consistent with the vision, roles, missions and policies and supported the operation's flexibility. These would create confidence of the private sector in investing, facilitating and supporting the department in form of "Partnering."

Practical Recommendations :

1. Agencies that proposed the projects to survey the mineral resources should understand objectives of the urgent policy and the Action Plan should be quickly issued in response to that strategy.

2. There should be projects to issue five-year Master Plan of Information Technology with an objective to set up the development plan of the information technology on the mineral resources.

3. The department's organization should be set to be appropriate for the changing roles and missions so that the future performance of Mineral Resources can achieve the goals.

4. There should have personnel development plans for executives and operators to be inconsistent with changing roles and missions and to be sophisticated in both short and long term systematically and continuously. The plans should be updated to stay abreast with the progress and changing of the world. The training plan should in consistent with the target and objectives with an aim to achieve in practice.

5. The roles of Mineral Resources should be adjusted; they should be issued as policies and plans to coordinate among agencies concerned and local authorities including villages.

6. Strategic plans should be set to improve and review rules and regulations that were not consistent with the new missions and roles.